Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 92. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 19-го ТРАВНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, MAY 19, 1982 No. 92. VOL. LXXXIX.

Д-Р І. ФЛИС ВІДБУВ ТРИ ПОЇЗДКИ В СОЮЗОВИХ СПРАВАХ

Джерзі Сити, Н. Дж. (Л. В-а). — Стоїмо вже майже напередодні 30-ої Конвенції УНСоюзу і делеґати на неї в числі 406 осіб вже вибрані по всіх Округах УНСоюзу з усіх його 455-ти Відділів. До кожної майже округи навідалися своєчасно головні урядовці Екзекутиви УНСоюзу; до кількох місцевостей їздив не один раз головний предсідник д-р Іван О. Флис, щоб на місцях познайомитися з делеґатами, почути від них про місцеві справи, розповівши їм при тому про справи центральні, особливо ж — про саму Конвенцію.

Перед головним предсідником стояли три поїздки, які і відбулися: це був Піттсбурґ, в неділю, 25-го квітня; знову Рочестер, у неділю, 2-го травня; та Торонто, в суботу, 8-го травня.

Піттсбурґ

У Піттсбурзі зібралися делеґати на Конвенцію і активісти Округи в кількості 36 осіб. Голова Округи і головний радний Андрій Джула скликав спеціяльно делеґатів з цілої західньої Пенсильванії, щоб ознайомити їх з тим, що їх чекає на Конвенції в Рочестері, і чого від них чекає УНСоюз, громада і Конвенція.

Голова представив зібраним д-ра І.О.Флиса, який наперед говорив про організаційні справи, що тут непогані: Округа виконала квоту на 86.6 відсотка, приєднавши 130 нових членів в цьому році. У здобуванні нових членів визначилися в першу чергу союзовці: М. Турко, що приєднав 34 членів; А. Джула — 33 члени; С. Іваницький — 12 членів і Н. Драпала — 10 членів. Були і інші організатори, які приєднали також нових членів, по 9 членів і менше.

Про саму Конвенцію, про все, від моменту прибуття в готель і до хвилини від'їзду шість-сім днів пізніше, говорив вичерпно А. Джула. Головний предсідник д-р Флис також пояснював про Конвенцію, про всі вигоди для делеґатів. Від делеґатів залежить успіх Конвенції, бо вони, — почувши всі „за" і всі „проти" щодо різних союзових справ, мають винести рішення про правильність таких чи інших справ і голосувати згідно зі своєю совістю.

Із зацікавленням вислухали делеґати про всі сесії, кокуси, мітинґи і зібрання, в яких вони братимуть участь, і після ставили багато питань та вели виміну думок поміж собою. Жвава роз-

(Закінчення на стор. 4)

Т. Бутрей знову очолив Округу УНС в Басейні Твердого Вугілля

Фреквілл, Па. — В неділю, 25-го квітня ц.р., в клюбі св. Михаїла в Фреквіллі, Па., відбулися Річні збори Округи Басейну Твердого Вугілля, в яких взяли участь представники вісьмох відділів УНС. Присутніми на зборах були заступниця головного предсідника УНС Марія Душник і старший обласний організатор УНС Степан Гавриш. На зборах були присутніми також головна радна УНС Анна Гарас і почесний член УНС і колишній головний предсідник УНС Йосип Лисогір з дружиною Марією.

Тимко Бутрей

На зборах вибрано нову Управу Округи в такому складі: Тимко Бутрей — голова; Йосиф Чабан і Марґарита Гентош — містоголови; Галина Словік — секретарка; Адольф Словік — касир, і Іван Петрунцьо, організаційний референт. До Контрольної комісії увійшли — Йосиф Сидор, голова, та Микола Хомин і Данило Трешко, члени.

Збори відкрив голова Округи Т. Бутрей, який попросив І. Петрунця до вступної молитви, після чого всі присутні відспівали „Христос Воскрес" в пам'ять померших членів — Романа Тенетила, секретаря 201-го Відділу УНС, і Михайла Гентоша, секретаря 305-го Відділу. Зборами проводила президія у складі голови Г. Словік і секретаря А. Словіка.

З черги слідували звіти урядовців Округи. Голова Т. Бутрей з гордістю звітував, що Округа осягнула свою організаційну квоту

(Закінчення на стор. 4)

У Нюарку відзначать 75-річчя церкви св. Івана Хрестителя

Нюарк, Н.Дж. — Бенкет, що відбудеться у неділю, 23-го травня ц.р. в Юніон, Н.Дж., в год. 4-ій по полудні у приміщенні Навако Менор, з нагоди 75-річчя — діямантового ювілею — постання української католицької церкви св. Івана Хрестителя — попередила і попередить різноманітна програма з циклу цих відзначень, першою з яких було влаштування концерту в неділю 16-го травня. На протязі того тижня о. Павло Малюґа ЧНІ, відправив Молебен в год. 7:30 вечора. У п'ятницю, 21-го травня для шкільної дітвори буде відправлена Свята Літургія.

У неділю, 23-го травня, — Як про це повідомив о. Михайло Кучмяк ЧНІ, парох церкви св. Івана Хрестителя, — Митрополит Української Католицької Церкви Владика Стефан Сулик, в асисті інших священиків, відправить Архиєрейську Святу Літургію, а відтак відбудеться уже згаданий бенкет.

Із нагоди ювілею запрошено колишніх священиків цієї церкви та багато видатних осіб. На руки ювілейного комітету, до якого належить о. М. Кучмяк - голова, о. Дмитро Библів, ЧНІ, і члени: о. Михайло Перетятко, Андрій Кейбіда, Дам'ян Кордуба та Михайло Ґенґа — наспіли різні ґратуляційні письма та телеграми від міських урядовців і високопоставлених осіб, представників з бюра губернатора, Сенату і стейтової леґіслятури, сенаторів і конґресменів та президента ЗСА Роналда Реґена.

ШКІЛЬНИЙ КОНЦЕРТ СВ. ЮРА

Ню Йорк, Н.Й. — Академія св. Юра, яка, як відомо, приміщується при 215 Схід 6-тій вулиці, влаштовує шкільний концерт з показом „Гуцульського весілля". Показ концерту відбудеться три рази, а саме: в п'ятницю, 21-го травня о год. 7-ій вечора, в суботу, 22-го травня о год. 2-ій по полудні і 7-ій вечора у шкільній авдиторії.

А.Гейґ відвідав Туреччину і Грецію

Атени, Греція. — Державний секретар ЗСА Александер Гейґ заявив в суботу, 15-го травня ц.р., що він і грецький прем'єр-міністер Андреас Папандреу осягнули „повне порозуміння" відносно питання американськихв військових баз в Греції.

Виступаючи на пресовій конференції перед своїм відлетом до Люксембурґу на конференцію НАТО, А. Гейґ заявив, що розмови велися в справах взаємних стосунків, питання оборони Греції та американських мілітарних баз в Греції. В цьому напрямі плянується відновлення американсько-грецьких переговорів, які були перервані в червні 1981 року тодішнім консервативним урядом в Атенах.

Новий соціялістичний прем'єр Папандреу грозив тоді, що він зліквідує американські бази в Греції й відтягне Грецію з НАТО. Але тепер він змінив своє становище, кажучи, що Греція є готова переговорювати з Америкою, беручи під увагу національні й оборонні інтереси Греції.

В заміну за американські бази Греція жадає від Америки модерного озброєння, включно з електронічною системою розвідки проти будь-якого повітряного нападу з Егейського моря. Греція також жадає американської ґарантії своїх східніх кордонів, маючи на увазі Туреччину.

А. Гейґ також провів довші розмови з президентом Греції Константином Караманлісом, порушуючи такі справи як грецько-турецькі відносини, НАТО, справу Кипру, затяжну кризу в Польщі, Фальклʼяндські острови й загальне роззброєння.

В 1976 році Америка заявила, що американський уряд буде „активно реаґувати" так проти Греції, як і проти Туреччини, коли ці держави хотіли б „розв'язати" проблеми Егейського моря шляхом мілітарної інтервенції.

Раніше секретар Гейґ відвідав Туреччину і перевів ряд розмов з її лідерами.

Юґославський парлямент обрав жінку на пост прем'єра

Беоґрад, Юґославія. — Юґославський парлямент обрав на своєму засіданні 16-го травня ц.р. жінку, Мільку Плянінц на прем'єр-міністра нового уряду і рівночасно затвердив її 28-членний кабінет. Новим міністром закордонних справ в кабінеті Плянінц став Лазар Мойсов, міністром внутрішніх справ Стен Долянс, міністром оборони адмірал Бранко Мануля. Усі три кандидати на найважливіші в кабінеті пости були номіновані дев'ятичленною президентською радою, яка, після смерти маршала Тіта являється надрядним тілом, що в порозумінні з Політбюром Комуністичної партії і репрезентантами шістьох провінцій Юґославії керує країною.

Згідно з юґославською конституцією, федеральний уряд обирається раз на чотири роки вибраним парляментом. Мілка Плянінц є одинокою жінкою в уряді, у якому є 14 міністрів і 14 постів без теки, для яких прем'єр-міністер призначує спеціяльні завдання в уряді. Парлямент скоротив також заступників прем'єра з шістьох до трьох осіб.

Виступаючи в парляменті після затвердження, 58-річна М. Плянінц заявила, що головною ціллю її уряду буде перебороти існуючі економічні труднощі в країні, зміцнити єдність серед різних груп і народів, які творять юґославську федерацію і продовжувати політику покійного маршала Тіта, який вважав, що Юґославія повинна завжди залишатися невтральною державою і вести незалежну від політичних і мілітарних бльоків політику. Вона підкреслено заявила, що її уряд дуже резолютно і рішучо буде поборювати всякі намагання розірвати федерацію і каратиме всякі форми контрреволюції, націоналістичної активности, розрухів тощо.

Новий прем'єр народилася в Хорватії 1924 року. Під час Другої світової війни М. Плянінц служила політичним комісаром в партизанських частинах і стала членом Комуністичної партії в 1944 році.

Американці висловлюються проти перевозу автобусами учнів

Вашінґтон. — Боротьба, яку називають „конституційною боротьбою", йде під цю пору тут, і в центрі її стоїть справа інтеґрації шкіл, тобто способу расово вирівняти учнів у публічних школах, перевозячи їх автобусами з місць, де учні мешкають, до спільних для чорних і білих дітей шкіл.

Тепер, відколи в Білому Домі є республіканський Президент, а в Сенаті мають більшість також республіканці консервативного спрямування, ця контроверсійна справа перевозу дітей, який властиво себе зовсім не виправдав, попала під сильну критику законодавців, речників більшости американців. Вони твердять, що федеральні суди „втручаються занадто глибоко в американський спосіб життя, виносячи постанови про різні соціяльні проблеми". Цьому треба зарадити в той спосіб, щоб обмежити законом надмірну владу суддів.

Тепер у Палаті Репрезентантів розглядається законопроєкт, яким забоmenятиметься суддям з нижчих федеральних судів наказувати перевіз учнів, якщо дорога до школи довша, ніж 5 миль, і час перевозу має бути меншим і не перевищувати 15 хвилин від дому учня до школи.

Як і треба було очікувати, ліберальні сили в Америці дуже повстають проти такого законодавства, але є познаки, що деякі модифікації в судівництві будуть уведені. Не тільки Президент і Сенат є за тим, але і Палата Репрезентантів цієї каденції має багатьох конґресменів, що бажають зробити так, як цього хоче більшість американців. А більшість, згідно з усіма можливими опитувальними системами, протестує проти насильного перевозу дітей з поблизьких шкіл до далеких.

МАЙК БОСИЙ, ВНУК ВІДОМОГО гетьманського діяча Володимира Босого з Торонто, повів гокейну дружину „Айлендерс" з Лонґ Айленду, Н. Й., до перемоги в змаганнях з ванкуверськими „Канукс" за чашу Стенлі. Це втретє підряд „Айлендерс" здобули цю престижеву чашу, здобувши раніше першенство Національної Гокейної Ліги. Це перший раз в історії Ліги чашу Стенлі третій раз зряду здобула дружина з американського міста. „Айлендерс" здобули перемогу відношенням ігор 4:0, а „зіркою найбільшої величини" був Майк Босий, провідний вигравач ґолів. Із здобутими 17-ти ґолями у серії ігор за чашу Босий визнаний найкращим змагуном і він дістав трофей ім. Смайта.

ПРОДОВЖИЛИ САНКЦІЇ ПРОТИ АРҐЕНТИНИ

Люксембурґ. — Члени Европейського економічного ринку, які відбули свої наради у цій маленькій державі, продовжили на прохання Великої Британії економічні санкції проти Арґентини на один тиждень з надією, що на протязі цього тижня вже остаточно з'ясується справа переговорів між представниками Арґентини і Великої Британії на форумі Об'єднаних Націй, які ведуться там з активною участю генерального секретаря ОН Гавіє Переза де Куеяра.

Вміжчасі британська королівська фльота і летунство продовжують бомбардувати прибережні укріплення арґентинців на Фалькляндських островах, а джетові бомбовики кількома наворотами бомбили летовище у Порт Стенлі, місцевості, яка рахується „столицею" Фалькляндських островів.

В Буенос Айресі арґентинський уряд обвинуватив Велику Британію у зумисному протяганні переговорів, а речник уряду президента Леопольдо Ґальтієрі підмітив, що Арґентина починає втрачати оптимізм, щодо мирного полагодження конфлікту. „Ми старалися бути гнучкими і робили всякі поступки, щоб довести до замирення, але не можна цього сказати про британську сторону", — заявили речники арґентинського уряду.

Політичні спостерігачі кажуть, що обидві сторони посилено підготовляються до розв'язки військовими засобами і в Арґентині помітний неспокій в урядових і військових колах. В районі південного Атлантику наближається зима і по обидвох сторонах панує переконання, що фалькляндську кризу не вдасться полагодити мирно на будь-якому форумі і що там в скорому часі дійде до посилених воєнних акцій між британцями і 9,000-ою покищо арґентинською армією, стаціонованою на островах.

Британський амбасадор до ОН, Антоні Парсон, повернувся, після консультації в Лондоні, до Ню Йорку і тут зустрінувся на короткій розмові з генеральним секретарем, але вислідів їхньої розмови не подано до публічного відома. Представник Арґентини, заступник міністра закордонних справ Енріке Рос заявив, що він був поінформований про розмову британського амбасадора з Гавіє Перезом де Куеяром, але не може покищо говорити про ці справи коли ще ведуться розмови.

В Лондоні, прем'єр-міністер Марґарет Тачер заявила, що британський амбасадор має виразні інстуркції ще раз спробувати полагодити мирно конфлікт і добитися виведення арґентинських військових частин з Фалькляндських островів. В противному випадку Англія буде змушена застосувати силу. „Вони є напасниками, а ми тільки обороняємо інтереси Великої Британії", — заявила Марґарет Тачер кореспондентам.

У світі

РЕЧНИКИ АМБАСАДИ З'ЄДНАНИХ СТЕЙТІВ Америки в Буенос Айресі категорично заперечили закиди арґентинської газети, що, мовляв, амбасада дає односторонню оцінку конфлікту за Фалькляндські острови і працює в напрямі підірвання престижу військової хунти, тобто уряду теперішнього президента ген. Леопольдо Ґальтієрі. Арґентинська газета у коментарі заявляє, що амбасадор ЗСА до Арґентини Генрі В. Шлаудерман й інші високі речники амбасади, зустрічалися з речниками опозиції до теперішнього уряду з метою послабити позиції Ґальтієрі і його уряду. Газета покликається на „добре поінформовані урядові джерела". Арґентинські незалежні журналістти і західні дипломати кажуть, що неназване „джерело інформації" це правдоподібно сама військова хунта, яка в останньому часі веде антиамериканську пропаґандивну кампанію.

ПЕРЕГОВОРИ У СПРАВІ АВТОНОМІЇ ДЛЯ Палестини будуть предметом розмов між президентом Роналдом Реґеном і прем'єр-міністром Ізраїля Менахемом Беґіном, який прибуде до ЗСА спочатку червня ц.р. Справа переговорів, які формально розпочалися ще в 1979 році, застрягла покищо на мертвій точці і їх до певної міри бльокує уряд Беґіна, який ніяк не хоче погодитися на поновний поділ Єрусалиму і уважає це місто за столицю Ізраїля, хоч раніше формальною столицею було місто Тель-Авів. Беґін твердить, що Єгиптові потрібна справа Єрусалиму для того, щоб встановляти дружні контакти з іншими арабськими країнами. Оптимістичні інформації про відновлення переговорів походять від спеціяльного висланника Державного департаменту Ричарда Фейрбенкса, який відбуває розмови з речниками ізраїльського й єгипетського урядів.

МІРЯЮЧИ ІНЧАМИ НАПИСАНІ ІНФОРМАЦІЇ у китайській й іншій пресі про перебування в Китайській Народній Республіці віцепрезидента ЗСА Джорджа Буша, політичні аналітики прийшли до висновку, що китайське керівництво, зокрема новий голова Комуністичної партії Гу Йобенґ і його заступник Денг Шіаопінґ, старалися надати тій візиті другорядного характеру. Більші статті, інформації і коментарі в китайській пресі появлялися раніше під час відвідин другорядних речників урядів країн так званого третього світу.

ЗАХІДНІ ПРЕСОВІ АҐЕНТСТВА ІНФОРМУЮТЬ, що число польських моряків, переважно торговельної фльоти Польської Народої Республіки, які втікають у західніх портах і просять політичного азилю, з кожним днем збільшується. Недавно знову два моряки втекли з польського торговельного корабля „Пуласкі" і попросили надати їм право політичного азилю у З'єднаних Стейтах Америки. Пол Креймер, один із заступників генерального прокуратора ЗСА, заявив кореспондентам, що справу двох моряків розглядає Державний департамент, але прокуратура не притягатиме їх до кримінальної відповідальности за нелеґальне порушення території ЗСА.

ПАЛЕСТИНСЬКА ВИЗВОЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ розпочала нові терористичні акції проти Ізраїля в різних країнах світу і самому Ізраїлі. Наприклад, в п'ятницю, 14-го травня ц.р., в Єрусалимі біля автобусної зупинки вибухла потужна годинникова бомба, яка повинна була розірватися о 12:15 дня, коли біля зупинки збирається більше людей, але з невідомих причин вона вибухла 15 хвилин раніше і тому не було багато забитих і поранених. Іншу подібну бомбу в Єрусалимі відбезпечили бомбові поліційні спеціялісти. Ізраїльський уряд попередив ПВО, що він гостро реаґуватиме на подібні терористичні акти в майбутньому і поведе нові відплатні акції проти тієї організації не тільки в Ізраїлі, але також в сусідніх арабських країнах, де ПВО вдержує військові бази.

АМЕРИКА НАЧЕБТО ВВОЗИЛА „НАЦИСТСЬКИХ ЗЛОЧИНЦІВ"

Вашінґтон. — Всупереч наказам президента Рузвелта і пізніше Трумана, урядові аґенції, особливо збройні сили Америки, ввезли після закінчення Другої світової війни сотні „кримінальних" воєнних злочинців походженням із Східньої Европи для контрсовєтської розвідки, — згідно із твердженням інвестиґатора з Департаменту справедливости, який розповів про це в інтерв'ю на програмі вечірних новин на телевізійній мережі Сі-Бі-Ес.

Ця секретна операція, мовляв, не була потрібна; пізніше ці ділянки покривали інші федеральні аґенції, - казав Джан Лофтус, колишній прокуратор із Департаменту справедливости — Бюра спеціяльних інвестиґацій. Бюро було утворене за президентури Джіммі Картера для вишукування і депортації воєнних злочинців, які все ще живуть у ЗСА.

Правник Лофтус, тепер затруднений у приватній фірмі в Бостоні, виступив з цими всіма ревеляціями на програмі „60 хвилин" в неділю, 16 травня.

За підрахунком Лофтуса в ЗСА живе тепер понад 300 таких злочинців, дехто з них має начебто працювати в радіо „Вільна Европа". В програмі Лофтус називав їх переважно „білорусами", хоч впало слово один раз „українці". З прізвища наведеного такого здогадного злочинця Емануеля Ясюка можна б вивести, що прізвище українське. На програмі разом з Лофтусом був також конґресмен Барні Френк, демократ з Массачусетс, який належить до іміґраційної комісії Палати Репрезентантів. Він підтверджує правдивість обвинувачень Дж. Лофтуса після того, як він познайомився з документами згаданого Е. Ясюка, „росіянина, який в 1942 році був призначений посадником містечка Стульпче під час німецької окупації". Цього Е.Ясюка перевіряло Загальне бухгалтерське бюро в 1978 році. Назване бюро вже в травні того ж 1978 року сказало, що 21 такий здогадний воєнний злочинець був у американській розвідці „джерелом інформацій".

Конґресмен Френк обвинуватив Американську Армію, що вона відмовилася відкрити документи, де були справи цих „злочинців". Армія „збрехала", що персональних течок на цих людей вона не має, — казав цей конґресмен наступного дня в інтерв'ю вже з репортером „Ню Йорк Таймсу", з понеділка, 17-го травня; він гостро натаврував таку поведінку Уряду, називаючи її „абсолютною і голою неморальністю — привезти контрабандою убивників - мордерців у цю країну і пізніше брехати про це в додатку". Конґресмен Френк хоче, щоб Конґрес прослідкував усю справу і примусив розвідчі аґенції відкрити дотичні клясифіковані тайні документи, а потім здійснити депортацію "кримінальників" і усунути з праці тих з урядовців Армії і уряду, які всю цю справу „хотіли ховати" від загалу.

Сам Лофтус вирізнив Бюро політичної координації, що існує при Державному департаменті, за головного ініціятора програми привозу протисовєтських, пронацистських аґентів для праці в ЗСА. Бюро політичної координації було предтечею Сі-Ай-Ей і займалося тими справами в той час; особливо на початку 1950-их років, і початку т.зв. „холодної війни",- коли американська і совєтська шпіонажа зводили боротьбу поміж собою.

Дж. Лофтус далі говорив про „фабриковані" рапорти цих „воєнних злочинців-таємних аґентів", які „вигадували" різні справи, щоб довести, що вони справді щось роблять для розвідки, а насправді, мовляв, все було вигадане. Вигаданою була начебто і „таємна армія поза Залізною заслоною", яка діяла проти совєтів. Все це було „трагічною брехнею", бо всі дії тієї „таємної армії були просякнуті совєтською аґентурою", — казав Лофтус, додавши на закінчення, що частина цих „білорусів" були насправді подвійними аґентами, служачи ЗСА і для совєтів у той сам час.

В Америці

АМЕРИКАНСЬКИХ МОРЯКІВ, ЯКІ ПОВЕРТАЛИСЯ з вільного вечора до свого корабля, увечорі в неділю, 16-го травня, заатакували вогнепальною зброєю терористи невідомого походження в Сан Хуані, Пуерто Ріко. Одного моряка вбито, три моряки тяжко поранені в атаці. Напасників було також чотири. Вони під'їхали в авті до пристані, де вільний вхід туристам, і коли ці моряки, що були в цивільних убраннях, наблизилися до авта, щоб пройти до свого місця призначення, — напасники відкрили по них вогонь. Вбитий моряк — 22-річний Даррил Т. Филлипс з Даблін, Джорджія. Це найгірший напад на американських вояків відколи у терористичному нападі тут, у Пуерто Ріко, 3-го грудня 1979 року було вбито два моряки і 10 осіб поранено. Тоді „зголосилися" чотири терористичні групи, що борються за „вільне" Пуерто-Ріко. Але винуватців тоді теж не знайдено; є сумнів, чи знайдуть їх тепер, хоч у понеділок, 17-го травня, до нападу призналася одна з лівих терористичних організацій Пуерто Ріко.

ЕЛІЗАБЕТ ГОЛЦМЕН, ПОВІТОВИЙ ПРОКУРАТОР з Бруклину в Ню Йорку, знайшла спосіб, як покарати порушників правил їзди по підземках. Вона наказала двом десяткам таких молодих переступників приписів масового транспорту, замість грошової кари, відмивати вагони підземки від „ґрафіті". Е. Голцмен уважає, що після кількох годин старанного відмивання всіх цих написів молоді правопорушники задумуватимуться частіше, чи варт малювати стіни вагонів знову візерунками глупого „ґрафіті", чи дати вагонам спокій.

З ПРИХОДОМ ЛІТА І ВАКАЦІЙ ВСІ, ЩО виїжджають на відпочинок чи подорожують, повинні забезпечитися від злодіїв, а це можна зробити так: треба залишити куртини і заслони на вікнах у тих місцях, як звичайно, щоб не було підпадаючим з-зовні, що щось змінилося. Пошту зі скриньки треба щоб хтось вибирав реґулярно, бо злодії пильнують цього і бачать, що когось нема, якщо пошта збирається в більшій кількості. Знизити звук телефону до майже нечутного, щоб знадвору не можна було перевірити чи відбирається телефон, чи ні. Траву навколо будинку треба щоб хтось домовлений зрізав, бо висока трава свідчитиме, що господарів нема вдома. Слід стримати приношування газет. Вставити реґулятор на системі освітлювання, щоб в певні часи увечорі засвічувалося світло, а потім автоматично гасилося, як це буває, коли в квартирі чи домі мешкають люди. Слід також повідомити поліцію і сусідів про свою поїздку і дати їм адресу чи телефон, куди до вас дзвонити в потребі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to: "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

В'єтнамці в „країні рад"

Від кількох тижнів у закордонній і американській пресі почали появлятися коментарі, статті та іноді прямо здогади про тисячі в'єтнамських робітників, яких Ганой висилає до СССР для „сплачення боргу" за мілітарно-економічну допомогу, яку Москва дала Північному В'єтнамові під час війни з Південним В'єтнамом і Америкою.

Совєтські урядові чинники довго заперечували ці вістки і щойно 5-го травня ц. р. „Ізвєстія", орган Совєтського Союзу — як інформує „Ню Йорк Таймс" — подали відомості, щоб „закрити рота клеветникам із буржуазної преси".

Отже, вкінці, Москва таки призналася у цьому, що до СССР привезено 7,000 в'єтнамських „студентів" у віці поміж 17 і 35-ти роками, які прибули на „вишкіл", щоб там взяти участь у 50-ти різних зайняттях. Водночас совєтський часопис з обуренням відкидає писання західньої преси, начебто цих в'єтнамських студентів приміщено в зимному підсонні, коли більшість із них розміщено в околиці Астрахані біля Каспійського моря і в Південному Сибірі. І як в дальшому твердить совєтська газета, — цим „студентам" надано „всі права і вольності, згідно із совєтським правом", чого „не мають чужинецькі робітники в капіталістичних країнах".

Ці в'єтнамці, — заявляють із трибуни совєтської пропаганди, — отримують шкільні підручники й інші „студійні матеріяли", як також кошти подорожі до В'єтнаму, — якщо таке станеться, — оплачує уряд СССР.

Та в зв'язку з цим повідомленням насувається підозріння — чому то аж по стільки місяцях совєтський уряд вирішив проголосити в пресі про присутність в'єтнамців у СССР. „Ізв'єстія" з великодушністю подали, що Москва „подарувала" В'єтнамові воєнний борг, однак не згадали про це, що Москва витратила понад 3 мільярди на допомогу В'єтнамові у формі мілітарної і економічної допомоги після 1975 року, цебто після закінчення війни. В одній статті теж сказано, — що в'єтнамці „частину" заробітку можуть пересилати своїм родинам у В'єтнамі. Тим часом у закордонних дипломатичних колах в Москві кружляють уперті вістки, що совєтський уряд 40 відсотків заробітної платні в'єтнамських „студентів" стягає для сплачення боргу Совєтському Союзові!

Якщо на ділі так воно є, то розпропаґована „свобода" в'єтнамських робітників — дуже підозріла. Згідно з повідомленнями ТАСС-у, Леонід А. Костін, заступник голови Комітету праці і суспільних справ, заявив, що в'єтнамські „студенти" після однорічного „вишколу", можуть перебувати ще чотири роки в СССР на зайняттях, на яких їх затруднять у різних совєтських підприємствах.

Усі ці махінації совєтського уряду створюють вперте підозріння, що в'єтнамські „студенти" будуть „примусовими гістьми" Москви довше ніж цього вони захочуть. Після закінчення війни Москва довгі роки не відпускала додому німецьких, італійських, фінських і словацьких воєннополонених. На ділі, ще і тепер тисячі німців ще далі караються у СССР, а тисячі з них погинули при тяжких фізичних роботах.

Хоч тих 7,000 в'єтнамців — в порівнянні із совєтською робочою силою, є краплиною у морі, але вони є потрібні, бож відомо, що СССР хворіє на брак фахових робітників.

Тисячі болгарів працюють при викорчовуванні лісів на півночі Росії, поляки і східні німці будують ґазові трубопроводи, північні корейці — затруднені на совєтському Далекому Сході, і т. п.

Минулого року совєтський уряд заявив, що в СССР було два мільйони необсаджених варстатів праці в індустрії, і що кожного року потрібно 750,000 робітників для справжнього функціонування індустрії.

В'єтнам має надвишку робочої сили і заборгований у Совєтському Союзі. Москва хитро використовує цю ситуацію, приманюючи в'єтнамців усілякими „користями" та „благами".

Але тут настирливо насувається питання: чи ці в'єтнамці — вільні робітники, чи живуть на статусі державних рабів?

ЗНОВУ І ЦІЄЇ ВЕСНИ, ЯК ЩОРОКУ, ПІВДЕННИЙ захід ЗСА навідали зливні бурі, торнадо, навіть сніговії, як в Колорадо, 12-го травня, де випало понад один фунт снігу. Оклагома і Тексас зазнали найбільших повіней, які примусили сотні людей залишити свої домівки, рятуючись від розливу весняних вод, нищівних торнадо, що їх у самому Тексасі нарахувала Крайова служба погоди — сімнадцять протягом одного дня, в четвер, 13-го травня.

ПЕКІНСЬКІ ЛІДЕРИ ПЕРЕВЕЛИ В ОСТАННЬОМУ часі чистку у 30-ох урядових аґенціях. Західні пресові аґентства, покликаючись на повідомлення китайського урядового аґентства Гсінгуа інформують, що аж 17 відсотків високих функціонарів в Компартії і уряді втратили свої посади.

Ярослав Падох

ДОБРИМИ НАМІРАМИ ВИМОЩЕНЕ ПЕКЛО...

(Під увагу делеґатам 30-ої Конвенції УНСоюзу)

Каже народна приповідка, що добрими намірами вимощене пекло: добрими, але не здійсненими. Самі наміри, хоч би найкращі й найшляхетніші, якщо не зреалізовані, ніщо не дають — і пекла не змінять у рай.

Переконливі приклади цієї народної мудрости дає ближче і дальше минуле Українського Народного Союзу. Багато добрих плянів або не були схвалені головними урядами УНС, чи його конвенціями, або після схвалення їх не переведено в життя.

Довгу історію має ідея утворення культурної фундації УНС, яка у співпраці з Культурною комісією УНС, дбала б про фінансову допомогу для важливих культурних акцій, які могли б піднести культурний рівень нашої громади й їй допомогти, бодай на культурному відтинку, вийти в широкий світ. Небагато в нас здобутків на політичному полі, тим важливіша культурна ділянка, яка, за близько столітньою традицією й за категоричною вимогою статуту, належить до обов'язків УНСоюзу.

Готуючи пляни дальшої діяльности на шляху до століття УНС, його 27-ма Конвенція, з 1970 року, яка відбувалася зараз після завершення 75-річчя УНСоюзу, винесла однодушну ухвалу про утворення великої культурної фундації, яка запевнила б не тільки культурний ріст нашої заморської громади, але й ріст і повагу УНСоюзу. З цією ухвалою зв'язувалося великі пляни: забезпечення коштів студій найздібнішої нашої молоді в найкращих школах, щоб дати їй змогу вийти на верхи американської еліти; запевнення коштів участи українських передових учених на світових конференціях; призначування нагород за культурні й наукові досягнення тощо. На жаль, цієї ухвали не переведено в життя, а й до того довголітня, традиційна Культурна комісія, за участь у якій завзято боролися члени Головного Уряду, марно загинула, чи, як сказав би редактор Драган, її поховали й то без музики...

Відновлено її десяток років згодом, уже за цієї адміністрації, але знову із-за помилкової структури вона дальше залишилася мертвородженою. Замість обрати до неї невелике число діячів з ділянки культури, як з-поміж головних урядовців УНС, так і з-поміж репрезентантів чолових культурних установ нашої громади, до Комісії допущено, за вийнятком підписаного, по-старому, тільки членів Екзекутиви й Контрольної Комісії і так замість загальнонаціонального, висококваліфікованого центру, постала ще одна бюрократична комісія для внутрішнього вжитку УНСоюзу. Очевидно така комісія не могла себе перескочити й так вона не відіграла ніякої, дослівно ніякої ролі у культурному секторі ані нашої ширшої громади, ані громади союзової. Уже самий факт, що її члени були розсіяні по всій Америці, не дав комісії змоги навіть зустрічатися, не то плянувати піднесення культурного рівня нашої громади й оживлення культурної діяльности УНСоюзу.

Можна думати, що теперішня Екзекутива УНСоюзу розуміла цей стан й що старалася його поправити. Наявним, можна сказати, радісним виявом того, була її минулорічна постанова утворити мільйоновий культурний фонд, з відсотків якого фінансовано б широку культурну програму. Ця постанова приносить честь членам Головного Екзекутивного Комітету. Немає сумніву, що наворот до давньої, ще староеміґрантської доби, яка, як на свої людські й фінансові ресурси, вела вдесятеро живішу культурну працю, як це є тепер, високо підніс би престиж УНСоюзу і запевнив би йому на нові десятиріччя передове, а може й провідне місце в громаді, як це було у початках і протягом довгих десятиріч.

Для переведення в життя цієї пропозиції потрібно згоди недалекої конвенції УНСоюзу. До її делегатів є спрямовані ці рядки. Вони матимуть змогу винести історичну ухвалу, яка добре послужить не лише нашій ширшій громаді, але самому УНСоюзові. Треба потвердити ухвалу Головного Екзекутивного Комітету й відокремити з майна УНСоюзу один мільйон долярів і утворити окремий фонд, з відсотків якого фінансовано б культурну працю нашої громади. Цей фонд залишався б власністю УНС і не зменшив би його майна. Але відсотки з нього не могли б бути вжиті на ніщо інше й вони давали б змогу укладати далекойдучі пляни й реалізувати їх постійно й безперебійно. Отож відпадає небезпека, що УНСоюз нарушить своє майно й то в час, коли ще не повністю розв'язана проблема сплати боргів на новому союзовому будинку,

Немає також небезпеки, що такий фонд буде навертати до ранішого стану, коли УНСоюз мусів роздрібнювати свою культурну працю на різні ділянки: освітню, театральну, видавничу тощо. Фонд УНС не повинен й не буде конкурувати з існуючими культурними установами, які постали в наслідок розбудови нашого культурного життя після війни. Поза оправданими вийнятками союзовий фонд

(Продовження на ст. 3)

С. Караванський

Дружня бесіда

ПИТАННЯ: Яке ваше ставлення до Української Католицької Церкви?

ВІДПОВІДЬ: Я ставлюся з рівною повагою до всіх українських Церков, за винятком, хіба, тих, які підпорядкувалися льояльній до КГБ Русскій Православній Церкві, бо ця „церква" служить не Богові, а дияволові.

Щождо УКЦ, то вона має великі заслуги в історії українського національного відродження, як будитель українського духу в народі. Уже один той факт, що кремлівська мафія ніколи не припиняла своїх атак на УКЦ, свідчить, що ця Церква стояла і стоїть на правильних позиціях, захищаючи право нашого народу на свободу віровизнання, одно з основних людських прав.

Мені здається, що кожен українець, для котрого самостійність і державність свого народу є засадою і дороговказом, буде шанувати всі гнані окупантом українські Церкви, незалежно від того, до якої він сам належить або й не належить зовсім. Моє ставлення до УКЦ і ставлення УКЦ до мене може проілюструвати лист, що я дістав від Патріярха і Кардинала Й. Сліпого. Ось його зміст:

„Високоповажані панство!

Велике спасибі вам за побажання з нагоди мого 90-ліття і за милу пам'ятку — збірку ваших поезій „Сутичка з Тайфуном".

Спасибі велике за зрозуміння для змагань нашої Церкви за її древні права і гідність. Своїм поетичним словом ви формуєте душі для правди і волі, чим будите тих, що призабули те, як бути вольним. „Жити в світі — це жити правдою!" — велика вказівка для наших поколінь, що мають змагатись з батьком лжі. Хай Бог вам помагає, щоб „дзвінкий ваш хист" Богом вам даний, дзвенів спасенним звуком для тих, що справді хотять бути вільними...

З нагоди Христового Воскресення бажаю вам радости і мира Христової перемоги.

Благословення Господнє на вас!

Й. Сліпий
Патріярх і Кардинал".

ПРО ТЕ І ТАМТЕ

Про 3-тє травня і свята державности

Останні події в Польщі та нова хвиля демонстрацій і протестів 3-го травня нагадала нам давні, призабуті часи, а рівночасно викликала думки і питання, на які не маємо відповіді.

Хто ж із нашого старшого покоління не пам'ятає святкувань 3-го травня, коли усі, без вийнятку, рік в рік мусіли відзначати річницю проголошення польської конституції а з тим і закріплення польської держави. З того приводу пригадуються зненавиджені українською молоддю шкільні академії, паради. походи і палкі промови польських провідників народу.

І ось після тих десяток років, що проминули від того часу, а соток від 1791 року, коли проголошено конституцію, польський нарід далі солідарно і безкомпромісово підкреслює та дає цілому світу знати, що 3-ій травня є і далі їхнім справжнім та єдиним святом державности. Цей факт підкреслювала у своїх коментарях західня преса і про це довідався тепер цілий вільний світ, включно із тими численними, що про цю знаменну в історії Польщі дату нічогісінького не знали. Не відома вона і цілому українському поколінню, що зросло вже поза межами батьківщини точніше її вужчої західньої частини і не переживало років польської окупації Галичини поміж двома світовими війнами.

Ті останні вістки з Польщі дали притоку, як вже не раз в останніх роках, подивляти поставу і завзяття польського народу. Коли нашому поколінню важко признатися до того, молодше, необтяжене поганими споминами та упередженнями, частенько з подивом коментує події в Польщі. Але рівночасно з тим родяться питання та порівняння.

Чому, мовляв, „там" — це свято державности єднає нарід вже від двох сторіч, а ми тепер вже не знаємо чи в нас одне чи аж два? Чому у нас частина співає один національний гимн, а інші ще і другу патріотичну пісню впроваджують у ряди гимнів?

Чому ми навіть на один День Солідарности не можемо погодитися і проголошуємо їх кілька, з різними датами і різними цілями?

Напевно, хтось скаже, і в поляків не так рожево, і у них були та є непорозуміння, поділи, ворожнеча. Немає сумніву, що польська спільнота як і кожна інша не ідеальна, але вона принаймні назовні виступає солідарно і сильно. А ми, на жаль, свої непорозуміння та різні інтерпретації подій з нашої історії виносимо перед чужих, та цим компромітуємо себе як українська громада.

А все ж не так уже зовсім зле у нас. Є таки щось, що у всіх нас спільне і незмінне, без різниці поглядів чи групової приналежности. Всі ми співаємо рівно, голосно і благально: „Боже нам єдність подай"...

О-КА

Іван Кедрин

ЗУАДК — І НЕВДЯЧНА ГРОМАДА

Від самого початку свого заснування — на другому з черги Конґресі Українців Америки 22-го січня 1944 року у Філядельфії — Злучений Український Американський комітет, популярно званий „Зудак", був одною з провідних і найкращих установ українського поселення у вільному світі. Покликаний до життя для суто-харитативної місії, для несення допомоги потребуючим землякам в Україні та поза нею — ЗУАДК був і по нинішній день залишився поза — і понадпартійною, всеукраїнською харитативною установою. Він відіграв історичну ролю у переселенні у різні країни вільного світу, здебільшого до З'єднаних Стейтів і до Канади — понад 100,000 втікачів, офіційно так званих „переміщених осіб" - „дісплейсд персонс" — він відіграв історичну ролю у масовій активізації українського суспільства в Америці, власне в ділянці допомоги сотням тисяч втікачів з України в наслідок катастрофи Другої світової війни, — він став і по нинішній день залишився організаційним схопленням того гасла, яке правильно стало титулом „Книги про ЗУАДК" — „Брат братові" — авторства Остапа Тарнавського, поета, теперішнього голови „Товариства українських письменників Слово". Але, наче на глум, ЗУАДК став наче наявним доказом правди, що забувається зроблене людині добро, зате затямлюється зло. Був час, коли десятки тисяч українських людей, чоловіків і жінок, мріяли про те, щоби ними заопікувався ЗУАДК — і він ними таки заопікувався і створив їм підвалини під нове життя і відбудову добробуту, — але багато-багато переселених ЗУАДК до Америки українських еміґрантів не повернули йому витрачених на їх переселення коштів і „забули" про його існування. І наче все українське суспільство „забуло" про існування цієї світлої, прегарної установи, бо скорчилися пожертви на ЗУАДК до жалюгідної скромної суми, дарма що загал цього нашого суспільства в Америці піднісся — головно власне завдяки ЗУАДК — на щабель добробуту.

Завдання у мирному часі

Коли скінчилася гарячкова збіркова акція ЗУАДК на американському терені — збірка одягів, харчів і грошей — для земляків, що їх воєнна хвиля викинула з рідної землі, і коли скінчилася величава переселенська акція, Дирекція ЗУАДК не раз призадумувалася над новими рейками, на які повинна стати ця наша добродійна установа. Зменшились потреби нести допомогу землякам поза американським континентом — зате зросли вимоги нести її бідним деінде у вільному світі. Бо хоч загал, як сказано, став розмірно заможним, проте й було та є чимало бідноти. І тому й ЗУАДК покликав був до життя Суспільну Службу та старався її вести — стрінувши величезні труднощі. Ще з часу мобілізації української громади в ЗСА перед напливом нової хвилі іміґрантів у різних містах ЗСА самотужки зактивізувалися самомежертвенні жінки із добрим серцем та розумінням, що треба ближньому помогти. Анна Курило, Катерина Пелешок, Іванна Бенцаль, Галя Штогрин, Катерина Гульчій — це тільки кілька прихапцем з пам'яті схоплених прізвищ жінок із золотим серцем — д-р Павло Дубас, його брат Михайло, Роман Карбівник, Василь Лисюк-Калина і багато-багато інших чоловіків добровільно включилися в ту допомогову акцію, що її вів, організував і нею керував ЗУАДК. Але вони перевелися, більшість відійшли в засвіти, наступників не стало.

Душею, головним промотором, подивугідним організатором і подивугідною роботящою людиною, був д-р Володимир Ґалан, колишній сотник УГА, справжній вояк-громадянин, в Америці банковий урядовець, який став першим екзекутивним директором ЗУАДК та після адвоката д-ра Івана Панчука і д-ра Луки Мишуги — президентом ЗУАДК. За його президентури екзекутивним директором були ред. Василь Мудрий, колишній голова Української Парляментарної Репрезентації у Варшавському соймі, і згаданий уже д-р Остап Тарнавський, автор книги „Брат братові" але їх функції в ЗУАДК стали дуже обмежені. При всіх своїх величезних заслугах для ЗУАДК мав д-р Володимир Ґалан ту недобру методу праці, що всеціло зосередив у своїх руках всі аґенди ЗУАДК, всю його технічну роботу в центрі у Філядельфії. ЗУАДК насправді став, за американським терміном, „уан мен джаб" — ділом одної людини. І тому, коли він нагло помер на удар серця, вся верхівка ЗУАДК опинилася у клопоті, не знаючи багато сутніх подробиць.

На послугах установ

Клопіт вийшов із факту, що деякі наші культурні установи і організації переводили свої фонди почерез ЗУАДК. Кожна з них мала у головній касовій книжці „американці" своє переходове конто. Коли вийшли у стейті Пенсилванії нові розпорядки, що стосувалися визнаних американським

(Продовження на ст. 3)

О. митр. Богдан Ганушевський

РЕҐЕНСБУРҐ — ПРИБІЖИЩЕ СКИТАЛЬЦІВ

II

У найближчу неділю, після отримання дозволу, ми зорганізували перші Загальні Збори, повідомляючи всіх, кого ми знали з українців. Прийшло коло 20 людей і ми вибрали Управу УОДК, до якої увійшов я, як голова, о. д-р Катрій як зв'язковий з Військовим Управлінням, інж. Тромса — заступник голови. Інж. Приймака обрано культурно-освітнім референтом. Не було з кого вибрати секретаря і організаційного референта, отже я узяв тимчасово обов'язки цього референта на себе, з тим, що збори вирішили, щоб Управа кооптувала всіх потрібних їй референтів і секретаря. Отже до кількох днів Управа кооптувала мґра. Володимира Кліша, тепер у Торонто, секретарем, а мґра Іллю Городецького, тепер у Сиракюзах організаційним референтом. Ми скоро отримали будинок німецького дитячого садка й почали працювати. Людей приходило щораз більше, зокрема тих, які бажали оснувати відділи УОДК в осередках повітів. Незабаром ця частина Баварії вкрилася цілою сіткою відділів УОДК з Управами й членством. Хотіли з нами зв'язатися російські білі еміґранти й вислали до нас свого священика, але ми відкинули їх пропозицію. Наше приміщення незабаром показалося замалим і тоді мґр Городецький і о. Катрій піднайшли триповерховий будинок Дрезденського Банку в осередку міста, куди ми перенеслися і зайняли канцелярію управителя банку для голови, велику залю на секретаріят та побічні залі для референтів. За місяць після того треба було замінити місця референтів і тоді о. Микола Дереш став референтом суспільної опіки, проф. Мелешко — справ культури й освіти, а інж. Приймак — молоді, мґр Мирон Руснак став зв'язковим між УОДК, а з'єднаним Комітетом етнічних груп. Д-ра Б. Мартиновича кооптовано на скарбника, бо почали впливати добровільні пожертви на УОДК, зокрема коли ми почали видавати перші виказки ідентичности за дозволом Військового Управління, по три німецькі марки за кожну. За ці гроші ми купували потрібне знаряддя і оплачували урядників УОДК, які працювали цілий день за мінімальну оплату, між ними також і сторожу при головній брамі. І так почалася праця, що бідним, знедоленим, голодним і безпритульним нашим братам і сестрам українцям дала моральну й матеріяльну допомогу. Ми ж оснували харчівню, що за малу ціну давала вечері, обіди й сніданки під проводом дир. Михайла Борецького. В залі харчівні находилась досить простора сцена, на якій часто відбувалися усякі виступи під управою директора Кавки. В недалекому Ноймаркті перебувала капеля Бандуристів під управою В. Божика й Г. Китастого, для яких ми винайняли велику залю у місті й запросили на цей концерт полковника Поспішила. Його похвалам не було кінця. Він з гордістю говорив, що його дружина українка. В міжчасі УОДК оснував гімназію і назначив її директором Миколу Величка та народну школу під управою директора Юрія Теодоровича. Примістили ми ці дві школи на другому поверсі Дрезденського банку, а Український Технічно-Господарський Інститут, колись у Подєбрадах, на дунайському острові у великому будинку за старанням мґра І. Городецького. Я виєднав дозвіл для УТҐІ на навчання разом з колишнім ректором УТҐІ проф. д-ром Борисом Іваницьким. Ці всі три школи випустили багато молодих людей у світ з відповідним знанням. Управи шкіл, як і вчителі були справді гідні подиву, бо навчали нашу молодь за мінімальну платню, яку їм давала УНРА, а потім ІРО. Якщо б не дарові приміщення і харчі в оселі Ґанґгофер, студенти, ані учителі не могли б виконати свого завдання.

Однак від початку заснування УОДК нуртувало в усіх одне настирливе питання: а що буде далі? Хтось розповсюднював поголоски, що всіх нас передадуть Совєтському Союзові, а напевно наших батьків зі східніх областей України. Почувши таке, я зараз пішов до полковника Поспішила й сказав йому про те. Він спокійно на мене подивився, закурив циґаро й каже: „Так, така можливість існує, бо такий був договір зі Сталіном у Теграні, що й потверджено в Потсдамі. Однак ми маємо відповідні інструкції і я приготую відповідне письмо", яке він видав з датою 31-го травня 1945 року такого змісту:

„Військове Управління. Відділ ФІДЗ. Реґенсбурґ.
Справа: Переміщені особи. Тим, до яких це відноситься:
1. Згідно вказівок Найвищої Кватири Американської Експедиційної Армії, переміщеною особою є одиниця, що бажає вернутися додому. Хто з Союзних Націй (особливо литовці, українці та поляки) не виявляє бажання повернутися до своєї батьківщини, не є жадною переміщеною особою і не сміє бути за таку уважаний.
2. Примусова евакуація Союзних Націй, котрі не є переміщеними особами в тому значенні, що його надає Найвища Кватира Американської Експедиційної Армії, є проти волі Найвищої Кватири Американської Експедиційної Армії.

За офіцера Військового управління Яромир Й. Поспішил, підполковник, заступник військового коменданта".

Цей документ урятував десятки тисяч українців від вивезення їх на Сибір через переходовий табір у Будейовіцах на Чехо-Словаччині в роках 1945-1949. З копією цього документу члени Управи УОДК сміливо підходили до американських ляйтенантів, що завідували транспортами примусово навантажених на тягарові авта наших людей на вивіз до Будейовіц, і їх звільняли. Однак нічого не вдалося зробити з українцями військовиками, совєтськими громадянами. Їх німці звільняли з полону й примусово включали до Російської Оборонної Армії (РОА) під командою ген. Власова. Хоч були численні випадки самогубств, все таки їх усіх, понад 200,000 чоловік видано Сталінові на погній тундри.

Ми пробували забезпечити своїх людей у всякий спосіб, навіть написали листа до Елеанори Рузвелт, що очолювала допомогові організації ЗСА біженцям. Однак не одержали відповіді. Її ж муж підписав цей договір, що є ганьбою XX сторіччя.

Страшні були часи, повні небезпек схоплення, вивезення, утрати життя, особливо для тих, що рятували своїх однокровних братів і сестер українців.

(Продовження буде)

Зустріч золочівців

Українська преса у вільному світі помістила нещодавно оголошення і повідомлення Комітету у справі видання Збірника про Золочівщину, що в суботу, 3-го липня ц.р., відбудеться в Торонто зустріч золочівців і гостей, що пов'язані з Золочівщиною, з нагоди завершення праці над Збірником. Цією дорогою подаємо дальші інформації щодо програми З'їзду.

У день зустрічі отець Л. Мудрий відправить Службу Божу о год. 11:00 в церкві св. Миколая (Квін-Белвудс). Офіційне відкриття Зустрічі відбудеться о год. 3-ій по полудні в залі Інституту св. Володимира, 620 Спадіна авеню, Торонто. Акт відкриття учасники та інформація про Збірник триватимуть не довше 15-ти хвилин. Після відкриття учасники З'їзду набуватимуть Збірник про Золочівщину та відбуватимуть зустрічі з родиною, односельцями, приятелями і знайомими. Та частина матиме неформальний особистий характер.

О год. 6-ій ввечері почнеться великий обід в залях того самого приміщення. Усі залі і кімнати штучно охолоджувані. Під кінець вечері — слово о. Л.Мудрого, відчитання привітів та заслухання спогаду-свідчення Софії Савчук, колишньої голови СФУЖО, про Золочів у час української державности 1918-20 рр. Дмитро Куп'як розповість про великий рейд п'яти сотень УПА і відділів окремого призначення на радехівську тюрму в квітні 1945 року, та звільнення під час цього рейду сотень зтерозированих в'язнів. Д-р Осип Оришкевич демонструватиме прозірки краєвидів і пам'яток Олещини і Золочівщини (Підлисся), зроблених у 1970-их роках. Кожна з доповідей триватиме не довше 10 хвилин. Про інші точки програми буде повідомлено під час бенкету. О год. 9-ій — забава під звуки динамічної оркестри Березовського.

Зголошення на зустріч приймаються до 31-го травня ц.р. До зголошення обов'язково долучити оплату коштів З'їзду, що становить 26 американських або 30 канадських долярів від особи. Згідно з контрактом, Комітет бенкету мусить зголосити число учасників на бенкет два тижні перед З'їздом та заплатити обслуговуючій кухні за харчі від кількости тарілок. Тому що канадська пошта доставляє, звичайно, листи з двотижневим спізненням, проситься не відкладати із своєчасним полагодженням зголошення.

Хто бажає, може замешкати в мотелі, найприступніші ціни за один день нічлігу (від 11:00 год. дня до 11:00 наступного дня) такі: кімната на дві особи з приватною лазничкою 40 (32 амер.) долярів; без лазнички на дві особи — 30 дол. Одноосібні кімнати з лазничкою 35 — а без лазнички 25. Кімнати в гуртожитку Інституту св. Володимира вже замовлені. Нічлігування в люксусових готелях коштує подвійно більше. Хто бажає замовити мешкання за вищевказану ціну, мусить переслати зголошення і заплату за готель-мотель на адресу Комітету до 31-го травня. Комітет негайно зарезервує відповідні кімнати та зворотньою поштою подасть зголошеному (-ій) назву готелю-мотелю та їхні адреси. Готелі не повертають грошей за скасування замовлення. Ті, що прилетять літаком, можуть готельною лімузиною прибути до української гостинниці-готелю, до якої їхати лише п'ять хвилин від летовища. Місцеві золочівці подбають про те, щоб своїми автомобілями послужити гостям у транспортації в день Зустрічі.

Хто ще бажає замовити Збірник, може це здійснити, переславши на нижчеподану адресу 35 долярів. Абсолютний кошт за один примірник виносить понад 60 долярів.

Різницю між продажною і кошторисною ціною покривається з пожертв на Збірник. Квитки на зустріч можна і треба замовити вже. На терені великого Торонто можна замовити квитки, потелефонувавши: 247-1001 або 245-7709.

Кореспонденцію у справі зустрічі проситься спрямувати на адресу: Zolochiv Almanac Committee, 77 Leggett Ave., Weston, Ont. M9P 1X5 Canada.

Добрими...

(*Продовження зі стор. 2*)

мав би йти за прикладом канадської Шевченківської Фундації, яка сама не веде окремої діяльности, але своїми щедрими щорічними датками підтримує існуючі культурні установи і акції. Пересічна сума дотацій цієї Фундації далеко переходить суму сто тисяч долярів.

У статті п. з. „Третє рам'я УНС", надрукованій в альманаху УНСоюзу за 1972 рік, тобто десять років тому, підписаний писав так: „Пропаґована нами від років думка утворення великої мільйонової культурної фундації, яка б не тільки піднесла культурний рівень нашої заморської спільноти, але допомогла б нам, бодай на культурному відтинку, вийти в широкий світ, це одна з акцій, яка напевно знайшла б ентузіястичну підтримку, а то й допомогу нашого нового покоління 'семидесятників'. А втім і політичне значення такої фундації і її діяльности було б неоціненим. Помріймо трішки й уявім собі, що ця фундація рік річно нагороджує справжніх будівничих української культури й науки по цей і по той бік залізної заслони. Чи довго з нею витримали б конкуренцію шевченківські премії, роздавані київською адміністрацією з волі Москви? І чи наша заморська громада при допомозі фундації не стала б активно й успішно, в справді державному маштабі, на захист насильно московщеної України?" Шевченківські премії нашої Фундації (а пригадаймо, що Шевченко з ранніх років є патроном УНС!), чи як їх називає редактор А. Драган, у статті поміщеній у „Свободі" з 27-го квітня ц. р., українські „нобелівські" нагороди, стали б неначе діялогом вільної й підневільної України. Та це тільки приклад. Завдань і можливостей фундації буде значно більше.

Не самим хлібом живе людина і громада! Як глибоко розуміли цю євангельську правду основники УНСоюзу, коли в статуті та щоденній практиці ставили перед індивідуальними інтересами — інтерес загальний, а перед фінансово-забезпеченевими завданнями — завдання культурні. Сподіймося, що делеґати недалекої Конвенції підуть цим самим, майже столітнім, шляхом.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСоюзу!

Відбулися Річні збори 59-го Відділу у Бриджпорті

У неділю, 17-го січня ц.р., відбулися Загальні річні збори 59-го Відділу УНСоюзу у приміщенні української католицької церкви в Бриджпорті, Конн.

Предсідник Відділу Дмитро Стець відкрив збори та, привітавши членів, попросив всіх до спільної молитви. Присутні вшанували хвилиною мовчанки померлих членів Відділу. Потім рекордовий секретар Степан Тарасюк прочитав порядок Зборів, що його присутні схвалили. На бажання членів Відділу зборами провадила Д.Стець. Рекордовий секретар Степан Тарасюк прочитав протокол із минулорічних Зборів, що його члени Відділу прийняли без змін.

Касир Відділу Василь Макійчук з оправданих причин не мав готового звіту з останнього місяця, тому фінансовий секретар Тарас Слевінський відчитав звіт зі стану фінансів Відділу за 1981 рік. Він подав всі прибутки й видатки Відділу взагальному, а також у деталях. З цього звіту можна було побачити поступове зростання як майна, так і членства 59-го Відділу. Стверджено було, що виплати дозрілих грамот дуже утруднюють розвиток Відділу, тож якщо і вдається приєднати нових членів, то велика кількість грамот дозріває. Проте, завдяки активній діяльности членів Управи Відділу, не тільки вдалося втримати кількість членів на попередньому рівні, але ще й дещо перевищити його. В цьому році приєднано 16 нових членів. Фінансовий секретар висловив з приводу цього подяку членам Відділу, бо придбали на нашому терені, де існують ще три відділи Українського Братського Союзу і один Відділ „Провидіння", 16 нових членів, — це не абияке досягнення.

Потім звітував предсідник Відділу Д.Стець. Він сказав, що співпрацював із фінансовим секретарем, заступаючи його в разі потреби, брав участь в окружних зборах і приєднав чотирьох нових членів.

Рекордовий секретар С. Тарасюк коротко розповів про свої обов'язки — провадження рекордів, проте, на жаль, не мав успіху у приєднанні нових членів.

За Контрольну комісію докладно звітував голова комісії Ярослав Гура. Контрольна комісія у складі ще двох членів — Василя Пелещука та Богдана Романева, перевірила касову книгу й всі прилоги, та ствердила зразкове ведення прибутків й видатків Відділу, що підтвердили інші члени Контрольної комісії.

У дискусії над звітами не було особливих завваг, тому фінансовий секретар ще коротко поінформував присутніх про різні роди грамот УНСоюзу, сказавши при цьому, що незалежно, на яку велику суму грошей є забезпечення, УНС ці суми виплачує своєчасно.

Голова Контрольної комісії Я.Гура поставив внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі, що всі члени схвалили оплесками. Михайло Бурий запропонував, щоб переобрати Управу у попередньому складі. Цей внесок підтримав Василь Ковач. Після перечитання складу Управи Відділу, включно з Контрольною комісією, збори одноголосно перевибрали Управу 59-го Відділу на наступний рік у такому складі: Дмитро Стець — предсідник; Петро Бойчук — заступник предсідника; Тарас Слевінський — фінансовий секретар; Василь Макійчук — касир; Степан Тарасюк — рекордовий секретар. Контрольна комісія: Ярослав Гура — голова; Василь Пелещук і Богдан Романів — члени.

Предсідник подякував членам за перевибір Управи та розпочав наступну точку — внески й запити і накреслення пляну на наступний рік. Я.Гура поінформував, що в Українському Гарварді підготовляється монументальна книжка про голод в Україні у 50-ту річницю цієї жахливої події. З цього приводу він збирає пожертви і попрохав, щоб і 29-ий Відділ виділив певну суму на цю справу. На внесок С. Тарасюка, підтриманий В. Ковачем, члени Управи ухвалили суму 100 дол. Були ще пропозиції зорганізувати пікнік або забаву, чи свято о. Миколая для наших дітей, щоб мати тісніший контакт з громадою. Ці справи залишено до розв'язання Управі Відділу.

Збори закінчено молитвою, після чого всіх членів запрошено на перекуску.

Степан Тарасюк
рекордовий секретар

ЗУАДК...

(*Продовження зі стор. 2*)

Урядом центральних допомогових установ-організацій д-р Ґалан почав ліквідувати ті переходові конта і, до часу повернення даних товариствам-організаціям їхніх грошей, переносив гроші з переходових конт під інші позиції. До установ які переводили свої фонди почерез ЗУАДК, належала й Видавнича Кооператива „Червона Калина", що її головою був також д-р Володимир Ґалан. Коли ж майже в тому самому часі несподівано померли і д-р Ґалан і його заступник у Президії „Червоної Калини" Петро Постолюк, який також зосередив був у своїх руках всю працю того високозаслуженого Видавництва, ставши його душею, ініціятором видання різних прецінних книжок, треба було з'ясувати фонди, що фіґурували на переходовому конті „Червоної Калини" в ЗУАДК. Тому на пропозицію автора цих рядків, обрано на Загальних зборах ЗУАДК, 28-го квітня 1979 року окрему Комісію для цієї справи. Ця Комісія — д-р Я. Падох (голова Контрольної комісії „Червона Калина", д-р І. Скальчук і д-р М. Ценко (два останні з Філядельфії) перевела совісно свою місію і прийшла до висновку, що „Червона Калина" мала в останньому часі в ЗУАДК суму 7,609,37 дол. і ту суму у двох сплатах повністю В-ву „Червона Калина" сплатила.

Не пропав ані один цент

Як колишній довголітній член Дирекції і голова Контрольної комісії ЗУАДК стверджую з цілою рішучістю, що в ЗУАДК за ввесь час його існування не загинув ні один сотик. Кожний жертводавець, без уваги на висоту свого датку на ЗУАДК, отримував і отримує потвердження своєї вплати, щоби міг використати ту посвідку при своїх зізнаннях прибуткового податку, як пожертву на добродійні цілі. Дуже сумно сталося, що Валентин Мороз, якому новий президент ЗУАДК д-р Олександер Білик, зараз при привітанні В. Мороза у Філядельфії передав чек відповідно до можливостей ЗУАДК, перечитавши статтю у „Свободі" з 15-го травня 1979 року автора цих рядків „ЗУАДК перед новим іспитом", так її зрозумів, що ніби у ЗУАДК ведеться „туманну бухгалтерію і прилюдно виступив з таким обвинуваченням. В. Мороз не знав історії, характеру та історичних заслуг ЗУАДК і не знав теж, що в Америці обов'язує принцип „нарід має право знати" — і коли голова Контрольної комісії ЗУАДК вказував на потребу реорганізувати працю верхівки ЗУАДК, то це не було закидування тій установі, що там існує „туманна бухгальтерія". Грубе і сумне непорозуміння з великою кривдою для цієї установи. Вона причинилася до поменшення жертвенности на ЗУАДК, хоч треба би її побільшити. Нові завдання стоять перед ЗУАДК, як харитативною централею вільного українства. Нам потрібна дальша допомога потребуючим, — як була нею акція допомоги потерпілим від землетрусу в Югославії, — потрібна допомога нашим бідним людям в Америці, потрібний автобус чи вантажне авто для перевоження шкільних дітей в Аргентині, потрібний друкарський виряд для нашої газети у Бразилії, — кожний день висуває нові потреби, — з кожним днем зростає число старших самітних людей, якими нема кому займатися.

І тому хай ЗУАДК не належить до тих добрих діл, про які громада забуває. ЗУАДК не належить до минулого, це установа сучасности і може ще більше майбутньости. Шануймо цю установу і любім її — за висловом Євгена Чикаленка — „не до глибини свого серця, а до глибини своєї кишені".

АВТОБУС НА ФЕСТИВАЛЬ

Ню Йорк, Н.Й. — Клюб Українських Сеньйорів при „Самопомочі" в Ню Йорку організує поїздку на Український Фестиваль, що відбудеться в суботу, 19-го червня у Ґарден Стейт Артс Центрі в Голмделі, Н.Дж. Охочі їхати на Український Фестиваль можуть голоситися до Ольги Соневицької, 98 2-га авеню від вівторка до суботи, від год. 10-ої вранці до 3-ої по полудні.

Автобус від'їжджає з-під Українського Народного Дому 142 2-га авеню в год. 9.45 вранці.

СПІЛЬНА ҐРАДУАЦІЯ

У вістці про спільне відзначення абітурієнтів украінознавчих шкіл Метрополітального Ню Йорку („Свобода" з 18-го травня ц.р.) заголовок мав звучати: „Відбудеться спільна ґрадуація". Ред.

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п. Василя Ковальчука

складаємо 25.00 долярів
на УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ у ПОЛЬЩІ

Лука і Марфа КУДРИК

ЗАМІСТЬ КВІТІВ
НА ЖОРСТОКО СВІЖУ МОГИЛУ
НАШОГО ШКІЛЬНОГО ТОВАРИША І ПРИЯТЕЛЯ

бл. п. Михайла Гайдука

НА ВИДАННЯ ЙОГО ПРАЦІ
ПРО УКРАЇНСЬКІ ЦЕРКВИ ЛЕМКІВЩИНИ
50.00 ДОЛ. СКЛАДАЮТЬ:
ОЛЬГА ФЕРЕНЦЕВИЧ-ЧМОЛА,
РОМАН ФЕРЕНЦЕВИЧ.

•

ДРУЖИНІ ОЛІ, ДОНІ ХРИСТІ
І ВСІЙ ВШ. РОДИНІ
ВИСЛОВЛЮЄМО НАЙЩИРІШІ СПІВЧУТТЯ.

ПОДЯКА

Замість квітів на свіжу могилу Незабутньої

сл. п.
Іванни зі Шмериковських Приймової

зложили на допомогові цілі
УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА
наступні пожертви:

50.00 дол. — Іванна Джус;
по 25.00 дол. — Василь Кічуп, д-р Олександер і Дарія Якубовичі, Оля Соневицька, Марта Рудницька;
20.00 дол. — Іванна Савицька;
по 10.00 дол. — Анастазія Голубець, Іван Керницький.
Разом .... 190.00 дол.

•

Складаємо щиру подяку Жертводавцям та висловлюємо щире співчуття ВШановній Донці, п. Ромі Приймі-Богачевській.

ГОЛОВНА УПРАВА
УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА

У глибокому смутку повідомляємо
Родину, Приятелів і Знайомих,
що дня 17-го травня 1982 року, по тяжкій недузі
відійшов у Вічність

наш Найдорожчий

ЧОЛОВІК, БРАТ І ШВАҐЕР

бл. п.

ВОЛОДИМИР ЗАБЛОЦЬКИЙ

род. в Ґаях Великих, Тернопіль, Україна

ПАНАХИДА у вівторок, 18-го травня 1982 року, о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юньйон, Н. Дж.

ПОХОРОН в середу, 19-го травня 1982 р. з того ж похоронного заведення о год. 9-ій ранку до церкви св. Володимира в Елизабет, Н. Дж., а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
дружина — ЮЛІЯ
І РОДИНА
в Україні й Америці

В глибокому смутку повідомляємо
Родину, Приятелів і Знайомих,
що 11-го травняв 1982 року відійшов у Вічність

наш Найдорожчий

ЧОЛОВІК І БАТЬКО

бл. п.

РОМАН ГЕВКО

народжений 23-го серпня 1907 р. в селі Найдорфі,
пов. Дрогобич.

ПОХОРОН відбувся у суботу, 15-го травня 1982 р., о год. 9-ій рано з церкви, а звідти на український цвинтар у Факс Чейсі, Па.

МИХАЙЛИНА — дружина
БОГДАН — син з дружиною ЛІДІЄЮ

У глибокому смутку повідомляємо,
що в неділю, 2-го травня 1982 року,
несподівано, відійшов у Вічність

бл. п.

СТЕФАН ШАБАТУРА

Народився 24-го травня 1923 року, в селі Демя,
повіт Стрий, Україна.

ПОХОРОН відбувся 5-го травня 1982 р. з церкви св. Йосафата на цвинтар св. Марії в Трентоні, Н. Дж.

•

Прибитій горем Дружині, Синові, Донькам, Невісткам і Внукам висловлюєм наш жаль і співчуття.

Друзі: В. РОЄНКО, М. ГОЛІНКО, С. ГУЦМАН,
П. БУЛАТ, І. ПАНЧИШИН, М. ПИЛЬ,
М. МАРТИНЕНКО

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Українське Лікарське Товариство Північної Америки,
Відділ Ню Інґленд

ділиться сумною вісткою з Членами та всіми Знайомими,
що 22-го квітня 1982 року відійшла у Вічність

бл. п. пані

МАРТА І. ВЕРЕМЧУК

дружина д-ра Єфима Веремчука, на 56-му році життя.

•

Опечалиним д-рові Єфимові, його Синові і всій Родині складаємо сердечні і глибокі співчуття.

УПРАВА УЛТПА — ВІДДІЛ НЮ ІНҐЛЕНД

Із превеликим жалем повідомляємо Українську Громаду, що з Волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність по короткій, важкій недузі, 7-го травня 1982 р. у Чикаґо, Ілл.

наш Найдорожчий МУЖ, БРАТ, ШВАҐЕР І СТРИЙКО

бл. п.

Проф. ПАВЛО БАБ'ЯК

нар. 25-го вересня 1897 р. у Курниках, повіт Тернопіль, Західня Україна; кол. старшина австрійської армії і УГА; директор Повітового Союзу Кооператив і учитель Середньої Торговельної Школи у Збаражі; учитель і директор Української Гімназії у Зальцбурзі, Австрія; член дирекції Кооп. Каси „Самопоміч" і Української Щадниці „Певність" у Чикаґо; один із засновників Учительської Громади та член Генеральної Булави Українського Вільного Козацтва, довголітній голова Контрольної Комісії української католицької парафії св. Володимира і Ольги в Чикаґо.

ПОХОВАНИЙ, після похоронних відправ у закладі п. Музики і в соборі св. Володимира і Ольги, на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл. 10-го травня 1982 р.

У глибокому смутку:
дружина — БРОНИСЛАВА
брати — ПЕТРО І ІВАН з родинами у Канаді
сестри — ОЛЬГА І ЮСТИНА з родинами в Україні
шваґрова — РОМА ТУРЯНСЬКА з чоловіком МИРОСЛАВОМ
шваґри:
АНТІН РОМАНЮК з донькою ОКСАНОЮ у Каліфорнії
ІВАН РОМАНЮК з дружиною ҐЕРДОЮ у Зах. Німеччині
шваґрова — ҐЕРТРУДА РОМАНЮК з дітьми СВІТЛЯНОЮ
І ВОЛОДАРЕМ

Центральний Комітет Союзу Земель Соборної України

в глибокому смутку повідомляє Українське Громадянство,
що дня 1-го травня 1982 року, нагло, відійшов у Вічність

Архиєпископ Української Автокефальної
Православної Соборноправної Церкви

сл. п.

ВАРЛААМ

ПОХОРОН відбувся в Гамільтоні, Канада, в дні 4-го травня 1982 року.

УПРАВА ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ
СОЮЗУ ЗЕМЕЛЬ СОБОРНОЇ УКРАЇНИ

Д-р І. Флис...

(Закінчення зі стор. 1)

мова велася весь час і при перекусці, приготованій союзовками.

Цього ж дня д-р І. О. Флис дав інтерв'ю на радіопрограмі Михайла Комічака перед нарадами о 1-ій годині, де мовами українською і англійською головний предсідник заохочував піттсбуржців — гостей прибути на Конвенцію. Д-р Флис давав вичерпні відповіді на питання М. Комічака і розповідав про союзову працю для українських поселень в Північній Америці.

Рочестер

Поїздка головного предсідника до Рочестеру включала дві наради: спочатку о 2-ій годині зустріч із звітуючим Конвенційним Комітетом, і о годині 5-ій — зустріч з делеґатами. Звіт з Імпрезової комісії Конвенції склала Христя Кобер; у ньому вона подала докладно дані про бенкет, мистецькі виступи на ньому і про популяризацію, яку проведено з допомогою місцевої радіопрограми та преси.

На бенкет сподіваються господарі великого числа гостей крім делеґатів. На залі вестимуть службу порядку уніформовані пластуни і пластунки, сумівки та сумівці. Заля буде прибрана килимами. Напис над головним столом на стіні буде традиційний попередній, що його дістане Конвенція з Піттсбургу, де відбувалася 29-та Конвенція.

Голова Конвенційного комітету Володимир Гавриляк звітував про проророблену працю, особливо про Пропам'ятну книгу, що вже готова. Через це, що вона майже викінчена, 30 приблизно сторінок матеріялу, що з Рочестеру надіслані були запізно до видавництва „Свободи", вже не могли бути вміщені в книзі. Але книга і без них об'ємиста й вичерпна.

Було ухвалено тут, що книгу роздати делеґатам безкоштовно.

Роман Чорнобіль, імпрезовий референт, визначив, що концерт триватиме дві і пів години. Квитки будуть 5 долярів.

За підготову до Конвенції говорив також Людвик Бах з Привітальної комісії. Комісія зробила добру роботу. Будуть тут навіть феєрверки, які влаштовує місто Рочестер, і які начебто спеціяльно привітають прибулих сюди делеґатів — гостей.

Поза тим привітальна комісія дбатиме про всі вигоди для делеґатів, щоб делеґати були задоволені.

В фойє готелю, як і на летовищі, будуть українські панночки в народних строях, щоб їх могли делеґати відразу впізнати; вони допоможуть порадами, куди їхати, що, де і як відбуватиметься тощо.

Для туристів місто Рочестер друкує спеціяльний путівник, а 47-ий Відділ СУА хоче зайнятися всіма приїжджими делеґатками — членками УНСоюзу. Заплановані сходини, відвідини українських Церков, підприємства Кодак та інших цікавих місць Рочестеру.

Звіт Пресової комісії включав у собі, між іншим, деяку історію про попередню Конвенцію УНС у цьому місті, що була в 1925 році. Тоді не було ще телебачення, але радіо і сливе вся преса Рочестеру уділила багато місця українцям і їхній Конвенції.

Вілліям Андрушин, адвокат, роповів про запрошених ним сенаторів, конґресменів та інших державних мужів, які прибудуть на Конвенцію. Мистець Володимир Пилишенко прикрасив фойє готелю великим фото попередньої Конвенції. Ця світлина має 14 стіп довжини і є своєрідним унікатом. Тут, на цій світлині, кожний з делеґатів підпише власноручно своє ім'я і прізвище.

Привітальна комісія звітувала про те, що Український Народний Дім, власність 316-го Відділу УНС, 131 Джозеф авеню, п'ять хвилин їзди автом від готелю, буде щоденно і щовечора відкритий з усіма угіддями для делеґатів. Менежером УНДому є Волтер Сверида і він готовий привітати всіх, хто прибуде.

На зустрічі з делеґатами пізніше цього ж дня головний предсідник д-р Флис обмінявся найновішими деталями Конвенції і почув від них їхні побажання. В. Гавриляк також словом і ділом допомагав у переведенні цих нарад, підкреслюючи велику відповідальність якраз цієї групи делеґатів, бо це вони перебувають на рідному терені і від них залежить багато. Зокрема вони матимуть подвійну відповідальність: щоб Конвенція пройшла без хиб і щоб делеґати прийшли на Конвенцію кожний із своїм десятком нових членів.

Чимало говорилося тут також про злуку УНС і УБС, і треба сказати, що досі головний предсідник не бачив опозиціонерів до цієї доброї і корисної ініціятиви для об'єднання обох братських союзів у один великий Український Народний Братський Союз. „Так нам Боже допоможи здійснити цю справу", — була майже однодушна думка.

Д-р І. Флис вже не перший раз пояснював, що злука Союзів означає. І виразно було, що він сам вітає таку можливість. Тут виявилося також, що комісії Виборчу та Просьб і скарг вибиратимуть на самій Конвенції.

Порушувані були тут теж ті самі справи, що і на зустрічі делеґатів попередньо в Піттсбурзі. Це були конвенційні деталі, і в підсумку В. Гавриляк побажав, щоб Конвенція в їхньому місті залишилася назавжди світлим спогадом для всіх учасників.

З вдячности за довголітній труд для добра Союзу делеґати Рочестеру вирішили ставити кандидатуру голови Конвенційного Комітету В. Гавриляка на Головного радного УНС. В. Гавриляк своїм безкорисним трудом на народній і союзовій ниві довів, що він гідний бути обраним на головного радного. Сам він вже десятки років активно працює в УНСоюзі, він організував тутешню Кредитівку, яка є створена на базі двох союзів — УНС і УБС, він тут був касиром і активним членом управи. Кожного року В. Гавриляк приєднував по 25 нових членів, а вже його вклад праці в цю Конвенцію великий і так помітний, що ставить його в ряди найкращих союзовців.

Торонто

Зустріч делеґатів з головним предсідником д-ром І. Флисом тут відкрив Василь Шаран, голова Округи. Було присутніх 24 особи. Сам голова В. Шаран, на щастя, вийшов малопошкодженим з поважного автового випадку і міг брати участь у зборах та ними керувати. Торонтонці, зібрані тут, спочатку вирішили, як назвати цю зустріч — чи річними зборами, чи делеґатськими. Ухвалено це останнє означення і збори розпочалися. Протоколував о. Іван Ващук, що був у попередніх часах головним контролером УНСоюзу. На зустрічі були крім головного предсідника ще сенатор Павло Юзик, директор УНС на Канаду; і головний радний Володимир Дідюк та інші.

У виступах і звітах тут виявилася не зовсім рожева картина організаційної діяльности в Торонтській Окрузі, де нема великих здобутків у членах. З квоти 210 нових членів, що їх мала Округа приєднати, приєднано лише 39 членів, а це тільки 18,6 відсотка. Вислід же на таку велику українську громаду мусів би бути вищий.

В. Шаран був одним з небагатьох, хто зорганізував 13 членів сам; інші зорганізували менше. Дещо краще списалося Торонто безпосередньо перед Конвенцією, зорганізовано за ці три місяці 25 членів, а в квітні — ще 13 членів додаткових.

Д-р І. О. Флис також виступив зі звітом про загальний стан УНС, даючи вичерпний огляд організаційної, фінансової, видавничої і громадської діяльности Союзу. Як відомо вже із звітів, рік 1981-ий був фінансово кращий за рік 1980-ий, хоч і видатки, зокрема на видавництво „Свободи", також зростають.

Сьогодні майно УНСоюзу становить 47 мільйонів долярів.

На видавничому відтинку є здобутки: наприклад, перевидається тепер втретє перший том Англомовної Енциклопедії Українознавства, що наклад його вже вичерпався. Плянується індексування річників „Свободи", де працю ведуть кваліфіковані бібліотекарі-індексери. Зроблено добрі два фільми і їхній продуцент Славко Новицький висвітлить їх на Конвенції делеґатам.

Важливою темою обговорення була злука УНСоюзу з УБСоюзом, що колись становили одне ціле. І тут, як скрізь взагалі, союзовці висловлюються майже всі прихильно для цієї справи.

Говорилося про кондомініюм на Союзівці, які вже почнуть будувати цього року. В кожному разі, за наступної чотирирічної каденції Головного Уряду, що його вибере ця 30-та Конвенція, будуть вже будинки для емеритів — сеньйорів союзовців на оселі Українського Народного Союзу.

У широких обговореннях союзових справ, після виступу д-ра І.Флиса, виступали майже всі присутні: В. Шаран, сенатор Юзик і В.Дідюк та багато інших. В. Шаран підніс питання потреби об'єднань малих відділів, щоб легше було вести організаційну працю.

Частину нарад зайняли конвенційні справи, де, як і в Піттсбурзі чи в Рочестері, головний предсідник відповідав на питання, радив, слухав інших та брав до уваги їхні побажання. Загальна атмосфера була доброзичлива, хоч і на цьому терені знають про двоподіл української громади ЗСА.

Ювілейний виступ Школи ансамблю „Волошки"

Ансамбль „Волошки"

У неділю, 23-го травня ц. р., в 5-ій год. по полудні у Нортіст Гай Скул, при Каттмен й Ейлґон авеню, Філядельфія, Па., відбудеться ювілейний концерт Школи Українського танцювального ансамблю „Волошки" для відзначення десятиріччя створення школи. У концерті братимуть участь понад 90 учнів школи, а також, як додаткова атракція, загальноприязнаний український танцювальний ансамбль „Волошки", разом понад 120 танцюристів.

Очікується численна участь української громади. Не кожного дня можна почути, що школа українських танців проіснувала вже десять років. Учні школи цілий рік готують різноманітну програму до виступу. Наймолодші учні покажуть такі танці, як наприклад, „Веснянка" і „Плескачі". Середні й авансовані кляси затанцюють танці — „Козачок", „Гуцулка", „Полька", обов'язковий „Гопак" та інші.

Ансамбль „Волошки", який також активно готується до виступу, затанцює в таких жвавих точках як „Коломийки", „Рахівчанка" і „Весняні гри", також в ліричному танці „Коха初ночка" та інших.

Недавно один американський критик танцю висловився про цей ансамбль приблизно так: „Щось надзвичайне! Ансамбль „Волошки, це, напевно, один із найбільших секретів танцю в Америці сьогодні". Але для нашої публіки ансамбль „Волошки", вже не повинний бути таємницею. В цьому випадку, як то кажуть, „трава не зеленіє ліпше по тому боці плоту", і ансамбль „Волошки" є, безсумнівно, один із найважніших культурних атракцій українського життя у Філядельфії. Це високомистецька група, яка далеко більше осягає в своїх танцях ніж акробатичний, рукоплескаючий стиль українського танцю, який вже так широко розповсюдився. Ансамбль „Волошки" нас розважає, це правда. Але це є розвага не лише поверхового мистецтва. Концерт 23-го травня подає надії бути вартісною оказією для української публіки.

Школу українського танцювального ансамблю „Волошки" почала теперішній її директор Зоя Граур Корсун у вересні 1972 року. В той час в околиці Філядельфії була дійсна потреба школи, яка мала б систематичну програму тренування в українському танці на підставі клясичного танцю. Школа українського танцювального ансамблю „Волошки" згодом почала задовольняти цю потребу. Від своїх дуже скромних початків десять років тому школа значно розвинулася. На теперішній час тренується понад 90 дітей і молоді віком від 4-ох до 15-ти років, поділених на шість рівнів під опікою шістьох інструкторів.

Плекати мистецтво українського народного танцю є найважливішим завданням Школи і з самого початку одне з далекосяжних завдань Школи — це тренування танцюристів для українського танцювального ансамблю „Волошки", який також почав працювати як самостійний ансамбль в 1972 році під мистецьким керівництвом Зої Граур Корсун. Напротязі свого існування школа виконала і продовжує виконувати свої завдання, так що більшість танцюристів ансамблю „Волошки" вивчали український танець в школі, й багато з них ставало інструкторами в школі, в самому ансамблі і також в інших середовищах.

Хоча школа гордиться своїм вкладом у культурне життя околиці Філядельфії, вона ніколи не може зупинитися на минулих осягненнях. Вона продовжує тренувати танцюристів і пристосовуватися до потреб майбутнього.

Багато людей працює, щоб концерт 23-го травня відбувся успішно. Між ними є інструктори школи — Ніна Пацовська, Тарас Левицький, Ева Безушко, Оля Одосій і Андрій Крочак; діловий комітет школи, який очолює Катерина Филипович; комітет строїв школи, який очолює Слава Галавай; директор ансамблю „Волошки", Софія Януш і Олександер Граур, і управа Ансамблю, яку очолює Ізидор Ратич. Це дійсно об'єднане зусилля багатьох талановитих і відданих людей.

Квитки на концерт дуже помірковані — 4 дол. для дорослих і 2 дол. для дітей до 12-ти років життя. Квитки можна набути від батьків і танцюристів, а також в склепах „Оріон", „Космос" і „Дора". Дохід призначений на фонд строїв школи. Надіємось на вашу підтримку і на вашу присутність.

Д.С.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує О. Твардовський

ДАНИЛО НАГІРНИЙ — ВИЗНАЧНИЙ ТЕНИСІСТ

Данило Нагірний, 15-річний юнак з Мейплвуду, Н. Дж., який змагається в тенісі у середній школі Коламбія і є членом УСВТ „Ч.Січ", постійно бере участь у різних турнірах у своїй віковій групі і здобув у 1981 році рангу ч. 1 в групі 14-ть років і нижче в східніх ЗСА.

Бувши учнем першого року школи Коламбія, Данило змагається за першенство середніх шкіл Ню Джерзі. В серії ігор цього чемпіонату Нагірний переміг досі усіх своїх суперників: Криса Пікока 6:1, 6:4, Джей Вайцмана 6:0, 6:2, але до найбільш сенсаційної перемоги треба зараховати трисетівку з Марком Полікастром 4:6, 6:3, 6:1. М.Полікастро — це один із найвизначніших тенисистів середньошкільників в Ню Джерзі, за останніх три роки в цих серіях програв тільки два змагання. Тією перемогою „новик" цих ігор Нагірний ще раз доказав, що його осяги не випадкові.

В першій рунді півфінальних ігор після тріюмфальної перемоги над Полікастром, Данило елімінував свого чергового суперника Пола Ґренерта вислідом 6:2, 6:3. Нагірний дуже добре відомий теж в організованому українському спорті. На протязі багатьох років він виступав в тенісовій і плавацькій дружинах УСВТ „Ч.Січі", в першенствах Української Спортової Централі Америки і Канади, в яких здобув золоті, срібні та бронзові нагороди.

УСВТ „Ч.СІЧ" — „ЕСПАНА" С.К. 2:2

У чергових змаганнях за першенство „Мейджор Дивізії" Шейфер Ліґи Ню Джерзі, що відбулася 2-го травня ц.р. на стадіоні Айронбавнд в Нюарку, І-ша дружина „Ч.Січі" здобула одну точку з еспанським клюбом, який в показнику табелі ігор займав чолову позицію. Був це п'ятий з ряду реміс з шести змагань весняної рунди; одні наша дружина закінчила перемогою, у висліді чого зайняла спільне з польським клюбом „Соколи" третє місце в табелі. До закінчення сезону залишилося ще два змагання, вислід яких остаточно вирішить про місце в кінцевому показнику „Мейджор Дивізії". В звітовій зустрічі ґолі для „Ч.Січі" здобули: А. Бакун і С.Салієг. Склад „Ч.Січі": Хамуляк, Ю.Бакун, Ткач, Микуляк, Матіяш, Д.Бакун, А.Охрименко, Салієг, А.Бакун, Панітий, Дефіно, Торій, Беднарський.

(от)

УСК НЮ ЙОРК — ЮНІЙОН ЕФК 5:2

Ці змагання за першенство II-ої дивізії Космополітальної Ліґи Ню Йорку - Ню Джерзі відбулися у суботу, 8-го травня ц.р. і наша дружина виграла їх високим вислідом 5:2. Після тієї перемоги УСК займає п'яте місце на усіх десять ігор в табелі. Переможні ґолі в цих змаганнях для УСК-у здобули: Бетіно, Коваленко С., М.Чарний, Мицак і Коваленко П.. Крім Згаданих у складі УСК-у виступали: Ксавєр, Сільва, Жовтий, Карлос, Теодоро, Андрео, Вербецький.

Після цих змагань УСК має ще відбути два останні ліґові змагання, після чого на протязі літніх місяців буде змагатися за першенство нюйоркської Еспанської Ліґи. Дня 19-го червня ц.р. УСК візьме участь в турнірі Українського Фестивалю в Артс Центрі в Ню Джерзі.

(ск)

УАСТ „ЧЕРНИК" ДІТРОЙТ — „КІКЕРС" С.К. 3:0

В неділю, 25-го квітня ц. р., І-ша дружина УАСТ „Черник" розпочала весняну рунду ігор за першенство Мишиґенської Ліґи Копаного М'яча. В першій зустрічі з німецьким клюбом „Кікерс" наша дружина впевнено виграла вислідом 3:0. В передзмагу резерва „Черника" в неповному складі (грало тільки сім змагунів) зазнала поразки високим вислідом 0:5.

В.Т.

УАСТ „ЧЕРНИК" — ГОСПОДАР 16-ОХ ПЕРШЕНСТВ УСЦАК

У днях 29-го, 30-го і 31-го травня ц.р. на оселі „Діброва" в Брайтоні відбудеться 16-ий зчерги шаховий чемпіонат УСЦАК, господарем якого є УАСТ „Черник" Дітройт. Змагання турніру проходитимуть швайцарською системою 5 рунд, або 6 рунд, залежно від кількости учасників. Вписове від учасників виносить 25 долярів, за юнаків — 12.50 дол. При участі 20-ти змагунів передбачено п'ять нагород на суму 1,000 долярів. Проводитимуть турніром Зиновій Томків, організаційний директор, і Теодор Школьник, технічний директор. Усі змагуни будуть приміщені на оселі „Діброва".

Реєстрація учасників закінчується 20-го травня ц.р. Зголошення разом з вписовим слід висилати : Зиновій Томків, 13432 Newbern, Detroit, Mi. 48212. Тел.: 1-313-366-1499.

Р.Кузиляк, ланковий шахів

Т. Бутрей...

(Закінчення зі стор. 1)

на 101 відсоток, завдяки зусиллям Й. Чабана, секретаря 242-го Відділу УНС, який приєднав 28 нових членів; І. Петрунця, секретаря 78-го Відділу УНС, що зорганізував 26 членів, і М. Гентош, секретаря 305-го Відділу УНС, яка придбала 22 члени, як також інших членів. Він висловив надію, що Округа знову перевищить свою квоту, побиваючи інші Округи УНС.

Містоголова Округи Й. Чабан заявив, що хоч в його праці він мав певні організаційні проблеми, але він кермувався тим, що працює для УНСоюзу, як також і для себе самого. Він мав 28 нових членів в 1981 році і сподіється, що в цьому році він приєднає щонай менше 25 членів. Рівночасно він передав старшому організаторові С. Гавришеві 13 аплікацій, в додатку до п'яти аплікацій, переданих раніше.

Містоголова М. Гентош звітувала, що вона приєднала 22 члени в 1981 році і має надії на більшу організаційну роботу. Тепер, коли вона залишила працю, вона присвятить більше часу для УНСоюзу. Збирання членських вкладок є утруднене високими коштами бензини й поштового оплачення.

Г. Словік, секретарка Округи, сказала, що вона зорганізувала п'ять нових членів. Вона додала, що у своїй праці вона зустрічала певну конкуренцію з боку інших братських організацій, і що часом є тяжко перебороти такі труднощі. Одначе, вона буде продовжувати організаційні зусилля.

Касир Округи А. Словік, звітуючи про фінанси Округи, сказав, що в касі є тепер 200.52 дол. Він додав, що Округа подарувала примірник книжки Миколи Чировського „Вступ до української історії" Публічній бібіотеці „Колдейл" у пам'ять св. п. Р. Тенетила, про що буде повідомлена місцева преса.

Голова Контрольної комісії Й. Сидор заявив, що все книговодство Округи було ведене у взірцевому порядку. На його пропозицію збори прийняли звіти урядовців і уділили абсолюторію уступаючій управі Округи.

Головний промовець на зборах Марія Душник висловила признання Окрузі за її визначне річне досягнення, здобуваючи і перевищуючи організаційну квоту. Вона згадала Й. Чабана, І. Петрунця і М. Гентош, як також інших, а саме: М. Стаха, Відділ 31-ий, що мав сім членів; Г. Словіка, Відділ 7-ий — п'ять членів; Т. Бутрея, Відділ 164-ий — три члени; В. Саляка, Відділ 9-ий, М. Боберського, Відділ 333-ий і К. Гарбест, Відділ 382-ий — всі по два члени; Й. Полиняка, Відділ 1-ий, М. Писарчик, Відділ 2-ий, Г. Панко, Відділ 85-ий і Й. Сидор, 90-ий Відділ — по одному членові.

Заступниця Головного предсідника подала короткий перегляд організаційної діяльности УНС та його фінансового стану. Вона закликала відділових секретарів пожвавити відділову діяльність, потрібну для братської організації для вдержання звільнення від податків. Вона особливо закликала жінок до більш активної участи в організаційній праці УНС. М. Душник також звітувала про іншу діяльність УНС, як наприклад, зібрання спеціяльних фондів на допомогу українцям в Польщі — 10,000 дол. з Фонду Наглої Потреби УНС та 12,750 дол., зібраних відділами УНСоюзу. Стипендійний Фонд УНС зростає постійно (42,000 дол. уділено в 1981 році, а 112,000 дол. — в останніх чотирьох роках).

Вона також говорила про 30-ту Конвенцію УНС, що відбудеться при кінці травня ц.р. в Рочестері, Н.Й.; про пляновану злуку УНС і УБС, про фільм УНС, який буде показаний під час Конвенції, про книжку про голод в Україні, про індекс „Свободи", про конечність висилання дітей і студентів до таборів і на курси УНС на Союзівці та про передплату „Українського Тижневика", як подарунок для молоді. М. Душник закінчила закликом до делеґатів приїжджати на Конвенцію в дусі єдности і братерства, бо „всі ми є, в першу чергу, союзовцями". Вона також зложила гратуляції о. Гілярієві Врублевському, колишньому секретареві 429-го Відділу УНС у Фріленді, Па., якому влаштовано бенкет в тому самому дні з нагоди 50-річчя його священства.

С. Гавриш поґратулював Окрузі за блискучі успіхи в осягненні 101 відсотку в організаційній праці 1981 року. Він подякував Й. Чабанові за 13 нових аплікацій і заявив, що М. Гентош також принесла досі чотири аплікації. Він далі заявив, що з 10,237 нових членів, зорганізованих в останніх чотирьох роках, 2,982 були зорганізовані в Пенсильванії. С. Гавриш закликав всіх секретарів до посиленої праці для УНС, а делеґатів — щоб приносили аплікації на Конвенцію, як це традиційно велося на минулих конвенціях. Термінове забезпечення, твердив він, є дуже популярне.

А. Гарас подякувала Т. Бутреєві за запрошення прибути на збори і висловила признання Окрузі за надзвичайно успішні організаційні досягнення.

Й. Лисоґір, нав'язуючи до звіту Й. Чабана, заявив, що він добився визначних успіхів своєю послідовною і відданою працею як для УНС, так і для себе самого, а також висловив певні критичні завваги та суґестії для дальшого зросту УНСоюзу.

У дискусії порушено цілий ряд справ — річні звіти, втрата членства, розв'язування відділів; винагорода секретарів, видатки, зв'язані із збиранням членських вкладок, стипендії, справа висилання „Українського Тижневика" всім передплатникам „Свободи", як було перед тим, висилка „Українського Тижневика" до всіх секретарів, доцільність злуки двох союзів, вибирання конвенційних комісій тощо.

В дискусії взяли участь Володимир Чернеґа та союзовці — Бутрей, Чабан, Хомин, Лисоґір, Петрунцьо й Сидор, А. Гарас, Словік і Гентош. М. Душник і С. Гавриш відповідали на різні запитання.

На закінчення всі присутні взяли участь у смачній перекусці, яку приготовили Т. Бутрей і Й. Чабан.